

Julistus

Merkkivuosi päättyy pian. Monet tapahtumat jäävät ikuisesti elämään muistoissamme, kun taas toiset muistot himmenevät pian. Merkkivuosi on ollut juhlapuheiden ja seppeliden koristama.

200 vuotta sitten ruotsi oli virallinen kieli Torniossa, kun taas Haaparannalla puhuttiin Tornionlaakson suomea. Paljon on vettä virrannut Handolinin silta alta niiden päivien jälkeen. Tornio ja Haaparanta ovat uudelleen liittyneet yhteen. Kävelkäämme vielä kerran vanhaa kahdeksikon muotoista tietä Tornioista Haaparannalle. Koemme, kuinka oikea muuttui vasemmaksi ja vasen oikeaksi. Tornion ruotsi muutti Haaparannalle ja Haaparannan suomi Tornioon. Näin vaihtuivat kielet.

Me allekirjoittaneet, haluamme täten kehottaa Torniota ja Haaparantaa yhdessä julistautumaan kaksoskaupungeiksi, jotka ovat kokonaan ja lakisääteisesti kaksikielisiä. Nyt kaksikielisyys on juhlasalien seinille kaikuvien puheiden aihe. On aika siirtyä juhlapuheista tekoihin.

Kaksi samanarvoista kieltä, joiden sisään mahtuu myös hyvin kehittynyt meänkieli. Suomen kielellä ei tänä päivänä ole samaa asemaa kuin ruotsin kielellä Haaparannalla ja meänkieli kelpaa lähinnä vain narreille ja mettäläishuumoriin. Ruotsin kielen asema Torniossa on vielä huonompi kuin suomen Haaparannalla.

Me allekirjoittaneet haluamme täten vielä kerran toistaa ehdotuksemme ja vaatimuksemme tässä tärkeässä asiassa.

TornioHaaparanta 17.9.2009

*Yrittäjä Kaarina Aho
Norrbotenin lääninhallituksen jäsen*

*Teollisuusneuvos Allan Lehto
Suomen kunniakonsuli Haaparannalla*

Haaparannan vähemmistökielivaltuuskunta

Julistuksen kirjuri Bengt Pohjanen

Proklamation

Märkesåret går snart mot sitt slut. Många arrangemang stannar för alltid i vårt minne. Andra faller snabbt i glömska. Högtidstalen och kransnedläggelser har prytt märkesåret.

För 200 år sedan var svenska det officiella språket i Torneå medan man i Haparanda talade tornedalsfinska. Mycket vatten har runnit under Handolinska bron sedan dess. Haparanda och Torneå har åter fogats samman. Låt oss nu en sista gång vandra längs den gamla vägen som hade formen av en åtta vid gränsen mellan Haparanda och Torneå. Vänster blev höger och höger blev vänster. Svenska i Torneå blev svenska i Haparanda och finska i Haparanda blev finska i Torneå. Så bytte vi språk med varandra.

Vi undertecknade, vill härmed uppmana Torneå och Haparanda att tillsammans proklamera tvillingstäderna som fullt ut och i lag reglerat tvåspråkiga. Nu är tvåspråkigheten ett ämne för högtidstal som i salarna ljuder. Nu är det dags att gå från högtidstal till handling.

Två likvärdiga, dit även ett välutvecklat meänkieli hör. Finskan har i dag inte samma ställning i Haparanda som svenskan och meänkieli betraktas närmast som ett språk för narrar och för buskkomik på scen. I Torneå är läget ändå sämre vad gäller svenskan.

Vi undertecknade vill härmed uppge vårt förslag och krav på handling i denna viktiga fråga.

HaparandaTorneå 2009-09-17

*Allan Lehto, industriråd
Finsk honorärskonsul
i Haparanda*

*Kaarina Aho, företagare
ledamot i länsstyrelsen
för Norrbottens län*

Minoritetsspråkdelegationen i Haparanda

Proklamationen utformades av Bengt Pohjanen